

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๑๒๐๐/๕

คณะกรรมการพัฒนา
และส่งเสริมองค์การมหาชน
สำนักงาน ก.พ.ร.
ถนนพิษณุโลก กทม. ๑๐๓๐๐

๑๒ มกราคม ๒๕๖๕

เรื่อง การปรับปรุงหลักการจำแนกประเภทหน่วยงานของรัฐในกำกับของฝ่ายบริหาร

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) เห็นชอบให้เสนอคณะกรรมการรัฐมนตรี

๒. รายงานการประชุมคณะกรรมการพัฒนาและส่งเสริมองค์การมหาชน (กพม.)

ด้วยคณะกรรมการพัฒนาและส่งเสริมองค์การมหาชน ขอเสนอเรื่อง การปรับปรุงหลักการจำแนกประเภทหน่วยงานของรัฐในกำกับของฝ่ายบริหาร มาเพื่อให้คณะกรรมการรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะกรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑) และ (๙) รวมทั้งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติในด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) กำกับการบริหารราชการสำนักงาน ก.พ.ร. และประธาน กพม. ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีด้วยแล้ว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ คณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๐ ได้มีมติเห็นชอบตามมติ ก.พ.ร. ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๐ วันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๕๐ และครั้งที่ ๒/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ เรื่องหลักเกณฑ์การจำแนกประเภทหน่วยงานของรัฐ ตามที่สำนักงาน ก.พ.ร. เสนอ

๑.๒ คณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๒ ได้มีมติเห็นชอบกับหลักการตามที่สำนักงาน ก.พ.ร. เสนอ ๓ ข้อ ได้แก่ ๑) หลักการจำแนกประเภทหน่วยงานของรัฐในกำกับของฝ่ายบริหารที่ปรับปรุงใหม่ ๒) ให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องซึ่งมีอำนาจดำเนินการตามกฎหมายยึดถือเป็นแนวปฏิบัติ และ ๓) ให้คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการเป็นผู้พิจารณาเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการรัฐมนตรีในการจำแนกประเภทหน่วยงานของรัฐที่จัดตั้งขึ้นใหม่ และแจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ

๑.๓ คณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๒ ได้มีมติเห็นชอบการปรับปรุงมติ คณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๒ โดยกำหนดให้คณะกรรมการพัฒนาและส่งเสริมองค์การมหาชนเป็นผู้พิจารณาเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการรัฐมนตรีในการจำแนกประเภทหน่วยงานของรัฐที่จัดตั้งขึ้นใหม่แล้วแจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรี

เนื่องจากการปรับปรุงหลักการจำแนกประเภทหน่วยงานของรัฐในกำกับของฝ่ายบริหาร เป็นเรื่องที่ต้องนำเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะกรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑) ที่กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการรัฐมนตรีหรือให้ต้องเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีพิจารณา

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

๔. สาระสำคัญ

๔.๑ โดยที่มาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติสถานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้คณะรัฐมนตรีโดยข้อเสนอของสถานนโยบาย อาจมีมติให้จัดตั้งหน่วยงานซึ่งมีฐานะเป็นนิติบุคคลที่มีใช้ส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน มีใช้รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ และให้มีหน้าที่และอำนาจในการวิจัยและสร้างนวัตกรรมด้านใหม่ หรือมีหน้าที่และอำนาจในการผลิตกำลังคนระดับสูงเฉพาะทางนั้นก็ได้ โดยให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา และสถานนโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ มีมติเห็นชอบแนวคิดการจัดตั้ง บทบาทและโครงสร้างของวิทยาลัยด้านสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศิลปกรรมศาสตร์แห่งประเทศไทย (Thailand Academy of Social Sciences, Humanities, and Arts : TASSHA) โดยมอบหมายให้กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) พิจารณาดำเนินการตามนัยมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติสถานนโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยดำเนินการประสานกับ กกอ. กสว. และหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินการต่อไป กพม. ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ จึงมีมติให้นำประเด็นเรื่องการจัดตั้งหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติสถานนโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ เข้าสู่การพิจารณาของ อ.กพม. และ กพม.

๔.๒ กระทรวงการคลังหรือ กพม. เกี่ยวกับการออกบัตรประจำตัวของผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานประเภทหน่วยธุรการของอัครการของรัฐที่เป็นอิสระในกำกับของกระทรวงการคลัง ซึ่งมีหน่วยงานของรัฐประเภทกองทุน จำนวน ๓ แห่ง และยังมีได้มีการจำแนกประเภทหน่วยงานของรัฐ ได้แก่ ๑) กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ ๒) กองทุนการออมแห่งชาติ และ ๓) กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

๔.๓ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาหรือ กพม. เกี่ยวกับสถานะของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติว่าเป็นหน่วยงานของรัฐตามนัยมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๒ เรื่องการปรับปรุงหลักการจำแนกประเภทหน่วยงานของรัฐในกำกับของฝ่ายบริหารหรือไม่ เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกากำหนดหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๘ ในมาตรา ๓/๑ ให้ครอบคลุมถึงหน่วยงานของรัฐที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายเฉพาะที่ได้รับการจำแนกว่าเป็นองค์การมหาชนตามนัยมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๒ ดังกล่าว

๔.๔ การพิจารณาของ กพม.

๔.๔.๑ กพม. ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๔ พิจารณากรณีประเภทหน่วยงานของรัฐที่จะจัดตั้งขึ้นใหม่ตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติสถานนโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ แล้ว เห็นว่า หน่วยงานของรัฐที่จะจัดตั้งขึ้นใหม่ตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว มีฐานะเป็นนิติบุคคลที่มีใช้ส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน และมีใช้รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ และมีหน้าที่เกี่ยวกับ “การวิจัยและสร้างนวัตกรรมด้านใหม่หรือมีหน้าที่และอำนาจในการผลิตกำลังคนระดับสูงเฉพาะทาง” และภารกิจที่เกี่ยวกับการศึกษาอบรมและพัฒนาเจ้าหน้าที่ของรัฐ และการส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาและการวิจัย สอดคล้องกับบทบัญญัติตามนัยมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ดังนั้น จึงพิจารณาจำแนกประเภทหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวเป็นองค์การมหาชนประเภทที่ ๓ อยู่ภายใต้การกำกับดูแลและมีมาตรฐานในการปฏิบัติเช่นเดียวกับองค์การมหาชน ๒ ประเภทเดิม และเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป เพื่อให้เกิดความชัดเจนตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๒ เรื่อง หลักการจำแนกประเภทหน่วยงานของรัฐในกำกับ

ของฝ่ายบริหาร โดยเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาขอหมาย กพม. ปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๕/๘ แห่งพระราชบัญญัติองค์การมหาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙ ครอบคลุมถึงหน่วยงานของรัฐที่จะจัดตั้งตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว เพิ่มเติมด้วย

๔.๔.๒ กพม. ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๔ ได้พิจารณา ดังนี้

๑) กรณีกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ กองทุนการออมแห่งชาติ และกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

กพม. พิจารณาแล้ว เห็นว่า กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ กองทุนการออมแห่งชาติ กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มีลักษณะการดำเนินการที่มีภาครัฐเข้าไปเกี่ยวข้องด้วยทั้งหมดตั้งแต่การจัดตั้ง รูปแบบการแต่งตั้งบุคลากรระดับสูง การกำกับดูแลของรัฐ กิจกรรม การได้รับงบประมาณ/รายได้ของหน่วยงาน สถานะบุคลากร วิธีการและระบบกฎหมายที่ใช้ในการทำกิจกรรม และความเป็นเจ้าของและการบริหารจัดการ ดังนั้น จึงเห็นชอบให้จำแนกกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ กองทุนการออมแห่งชาติ และกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เป็นหน่วยงานของรัฐในกำกับของฝ่ายบริหาร ประเภทกองทุนที่เป็นนิติบุคคล ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๒ เรื่อง หลักการจำแนกประเภทหน่วยงานของรัฐในกำกับของฝ่ายบริหาร

๒) กรณีสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ

กพม. พิจารณาแล้ว เห็นว่า ลักษณะการดำเนินการของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ มีภาครัฐเข้าไปเกี่ยวข้องด้วยทั้งหมด ตั้งแต่การจัดตั้ง รูปแบบ การแต่งตั้งบุคลากรระดับสูง การกำกับดูแลของรัฐ การได้รับงบประมาณ/รายได้ของหน่วยงาน สถานะบุคลากร วิธีการและระบบกฎหมาย ที่ใช้ในการทำกิจกรรม และความเป็นเจ้าของและการบริหารจัดการ ถึงแม้ว่าจะมีลักษณะบางอย่างที่ไม่ตรงกับลักษณะขององค์การมหาชนทั้งหมด เช่น การแต่งตั้งข้าราชการเป็นเลขานุการสำนักงานฯ แต่ก็ยังเป็นเพียงองค์ประกอบหนึ่งในการพิจารณาจำแนกหน่วยงานเท่านั้น ในขณะที่สำนักงานฯ มีลักษณะอื่นที่ตรงกับการเป็นหน่วยงานของรัฐทั้งหมด และมีลักษณะการดำเนินการที่จำเป็นต้องใช้อำนาจรัฐฝ่ายเดียว (Unilateral Act) อันกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของบุคคล ดังนั้น จึงเห็นชอบให้จำแนกสำนักงานลูกเสือแห่งชาติเป็นหน่วยงานของรัฐประเภทองค์การมหาชนที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติเฉพาะ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๒ เรื่อง หลักการจำแนกประเภทหน่วยงานของรัฐในกำกับของฝ่ายบริหาร

รายงานการประชุม กพม. รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

๕. ข้อเสนอของส่วนราชการ

คณะกรรมการพัฒนาและส่งเสริมองค์การมหาชน (กพม.) ขอเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ ดังนี้

๕.๑ ทบทวนมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๒ ในเรื่องการจำแนกประเภทองค์การมหาชน จากเดิมที่เห็นชอบให้มีการจำแนกประเภทขององค์การมหาชนเป็น ๒ ประเภท ได้แก่ ๑) องค์การมหาชนที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และ ๒) องค์การมหาชนที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติเฉพาะ รวมถึงมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐซึ่งมีฐานะเป็นองค์การมหาชนที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติเฉพาะ เป็น ๓ ประเภท โดยเพิ่ม “องค์การมหาชนที่จัดตั้งตามพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในพระราชบัญญัติสถานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒” เป็นประเภทที่ ๓ และขอหมาย กพม. ปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๕/๘ แห่งพระราชบัญญัติองค์การมหาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙

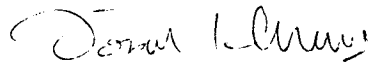
ครอบคลุมถึงหน่วยงานของรัฐที่จะจัดตั้งตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติสถานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒

๕.๒ จำแนกให้กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ กองทุนการออมแห่งชาติ และกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เป็นหน่วยงานของรัฐในกำกับของฝ่ายบริหาร ประเภทกองทุนที่เป็นนิติบุคคล ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๒ เรื่อง หลักการจำแนกประเภทหน่วยงานของรัฐในกำกับของฝ่ายบริหาร

๕.๓ จำแนกให้สำนักงานลูกเสือแห่งชาติเป็นหน่วยงานของรัฐในกำกับของฝ่ายบริหาร ประเภทองค์การมหาชนที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติเฉพาะ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๒ เรื่อง หลักการจำแนกประเภทหน่วยงานของรัฐในกำกับของฝ่ายบริหาร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวอ้อนฟ้า เวชชาชีวะ)

เลขาธิการ ก.พ.ร.

กรรมการและเลขานุการ

ฝ่ายเลขานุการ คณะกรรมการพัฒนาและส่งเสริมองค์การมหาชน
กองกิจการองค์การมหาชนและหน่วยงานของรัฐรูปแบบอื่น
โทร. ๐ ๒๓๕๖ ๙๙๙๙ ต่อ ๘๘๐๕ และ ๐๘ ๖๕๗๗ ๒๕๕๕ (ธนกิจ)
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@opdc.go.th